

HRVATSKI glasnik

Godina XXIII, broj 22

6. lipnja 2013.

cijena 200 Ft

**„Ljepoticom našom”, najljepšom
Hrvaticom u Mađarskoj 2013. godine,
proglašena je Evelin Tóth iz Petrovoga Sela**

Komentar

Nekad bilo, sad se spominjalo

Čovjek našega vremena, zaokupljen svakodnevnim egzistencijalnim problemima, ne nalazi slobodnoga vremena, ni za obitelj, a kamoli za užu ili širu zajednicu, za očuvanje i njegovanje svekolike baštine kojom su nas zadužili naši stari. Opterećeni društvenim, političkim i materijalnim okruženjem u kojem živimo, udaljili smo se od nekadašnjih izvora.

Nekada je tradicija bila dijelom svakodnevnog života zajednice, obitelji i pojedinca. Naši stari nisu je samo njegovali, nego su je živjeli na svim područjima života, jer se ona prenosila s naraštaja na naraštaj. Živjeli su svoju vjeru, kulturu i običaje, brižno čuvajući sveukupno materijalno i nematerijalno blago svojih predaka. A što je najvažnije, okupljali su se u raznim prigodama, o obiteljskim, crkvenim, vjerskim blagdanima, te na pučkim zabavama, na divanima i prelina. Pomagali su jedni drugima prilikom najvećih poljskih radova, žetve, berbe, gradnje kuće, i u svim drugim poslovima. Nije se tražio poseban povod, tražilo se zajedništvo. Našli su vremena za sve, a posebno za međuljudske odnose, koji su ih činili sretnima, zadovoljnima, i u najtežim trenucima života.

Kao dijete, sjećam se zimskih večeri kada su se ljudi okupljali na divanima, uz ručni rad, krunjenje kukuruza, kartanje, priču, pjesmu, a djeca uz igru. Ili pak ljetnih dana kada su se ljudi okupljali «prid lisom», na klupčici ispred kuće, razgovarali o svakodnevnim stvarima, prošlosti, budućnosti, zbijali šale, dijeleći jedni s drugima svoje tuge i radosti.

Nekad bilo, sad se spominjalo.

Nema više ni divana ni prela, nema ni tkalačkih stanova koji su nekada bili neizostavnim dijelom pokušava svake obiteljske kuće. Nema više ni vedrih ljudi koji su znali zbijati šale, veseliti se, zapjevati, a sve to prenositi na mlađe naraštaje. Nema više ni brižno čuvane narodne nošnje, koja se odijevala svakodnevno, a posebno u svim svečanim prigodama u crkvi, prigodom obiteljskih slavlja, društvenih okupljanja. Polako sve nestaje, ostaju samo sjećanja i uspomene.

Međutim danas je najsloženije pitanje kako se vratiti izvorima, kako obnoviti tradiciju koja polako, ali sigurno tone u zaborav. Na mladima svijet ostaje, ali je naša zadaća da ih upoznamo s baštinom svojih predaka, potaknemo na sakupljanje, istraživanje, obnavljanje i njegovanje tradicije.

S. B.

„Glasnikov tjedan”

Većina Hrvata na ugarskim prostorima danas kao i u prošlosti opstaje vođena snažnim nacionalnim nabojem taloženim tijekom stoljeća u prvom redu u obiteljskom domu i crkvi. Obiteljski dom danas, posljednjih dvadeset godina, nije onaj u kojem su rođeni naši očevo... Ne žive u njemu tri generacije koje sjećanja i ponašanja, jezik predaju i žive jedni s drugima. Nisu to više izolirani mikrosvijetovi, kao dijelovi zajednice koja živi i na ulici, u dućanu, crkvi, školi... Nisu tek asfaltirani poljski putovi, i uveden telefon, nego smo postali dio globaliziranoga svijeta, facebooka,

„Nisu tek asfaltirani poljski putovi, i uveden telefon, nego smo postali dio globaliziranoga svijeta, facebooka, i globalnih informacija, u kojima nam tek sporadično padaju na pamet vlastite vrijednosti, koje obnavljamo prigodnom misom, kuhanjem, plesom...”

i globalnih informacija, u kojima nam tek sporadično padaju na pamet vlastite vrijednosti, koje obnavljamo prigodnom misom, kuhanjem, plesom... Za drugo nemamo ni vremena ni snage, ni volje... Drugo zahtijeva rad na sebi, pa u obitelji, pa u zajednici... Nestankom tih podražaja nestaje i nacionalni naboj, nestaje osnovno obilježje zajednice, u našem slučaju hrvatske zajednice u Mađarskoj. Ali unatoč svemu, svim nedaćama i nerazumijevanjima te nesnalaženju i matičnoga prostora, političkog, društvenog, kulturnog i informativno u davanju odgovora na pitanje 'Što s Hrvatima u Mađarskoj?' zajednica itekako živi. Hvala Bogu. Živi jer ima niz, nevelik broj, ali još

uvijek ima onih koji se ne predaju. Živi iako djeluje u velikoj mjeri stihijski. Više reagira nego planira, ali i kada reagira, trsi se... Događaju se posljednjeg desetljeća promjene, reforme, koje će se itekako odraziti i već se odražavaju na Hrvate u Mađarskoj. Kao i društvo u kojem živimo, i mi sami kao zajednica moramo postaviti niz pitanja. Proanalizirati i zapitati se jesmo li svjesni novih izazova, postoje

li moguća rješenja, ako postoje, koji su mogući odgovori. U kakvom ćemo se položaju, kao nacionalna zajednica, naći nakon ulaska

Hrvatske u Europsku Uniju, u skladu s tim kako definirati strategiju jezičnoga, političkoga, kulturološkoga opstanka. Koliko se možemo osloniti na matičnu domovinu koja će dobiti priliku jačeg lobiranja i za Hrvate u Mađarskoj, za ljude koji imaju politički, gospodarski, kulturni, znanstveni potencijal...

Za to nije dovoljan tek zanos, iako on djeluje već desetljećima, stoljećima... Strategija je potrebna. Uvijek je i bila važna. Promijenilo se vrijeme, promijenili se običaji, promijenili su se i ljudi. Promijenila su se znanja i saznanja... Doduše, sama „politika“ kao posao ostaje ista. Krizu institucija i demokratskih procesa uzrokuju pitanja na koje njihovi nositelji ne daju prikladne odgovore. Pokazuju to i institucije izbora, bilo gdje da se zagledamo u njih kod kuće ili u susjedstvu, bliže i dalje... zapažamo defekte... Unatoč svemu, snažno živimo još uvijek na ugarskim prostorima. Samo da ne bude gore.

Branka Pavić Blažetin

Poziv za dostavljanje prijedloga

Sukladno Pravilniku za dodjelu odličja Hrvatske državne samouprave, pozivamo članove i odbore Skupštine, područne hrvatske samouprave, hrvatske manjinske samouprave, hrvatske udruge, hrvatske ustanove da dostave svoje prijedloge za dodjelu odličja.

Prijedloge možete dostaviti u ovim kategorijama:

1. Za istaknutu djelatnost na području hrvatskog odgoja i obrazovanja u Mađarskoj;
2. Za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture u Mađarskoj;
3. Za hrvatsku mladež u Mađarskoj;
4. Za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkog života u Mađarskoj.

Odličje se dodjeljuje za priznanje djelatnosti osobama, kolektivu, udrugama i ustanovama koje su se svojim radom, djelatnošću posebno istaknule na polju jačanja hrvatske nacionalne svijesti, pridonijele razvoju hrvatskoga jezika i kulture, za koje se vežu istaknute osobne i kolektivne zasluge.

Jedan predlagatelj ima pravo predložiti samo jednoga kandidata.

Prijedlog za odličje predaje se na obrascu što ga možete naći na web-stranici: www.horvatok.hu

Prijedlog za dodjelu Odličja treba stići na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Bíró L. u. 24, e-mail: hksamouprava@chello.hu <<mailto:hksamouprava@chello.hu>>), najkasnije do 15. lipnja 2013. godine.

Aktualno

Prihvaćene bilance Croatice i Zavičaja, za 2012. g.

Croatica ostvarila dobit od 1 222 000 Ft, a Zavičaj od 43 057, 90 kn

Odluke o izvješćima, prihvaćene bilance dviju HDS-ovih tvrtka, Croatice i Zavičaja, odluke o pripremama državnih priredaba u HDS-ovoj organizaciji, djelovanju Hrvatskoga glasnika, produženju mandata njegove glavne i odgovorne urednice, djelovanju Radija Croatice, produženju mandata njegove urednice, formiranju Medijskoga centra Hrvata u Mađarskoj, projektu DDOP-3.1.2-12 „razvijanje obrazovnih institucija“.

U Uredu Hrvatske državne samouprave 25. svibnja održana je redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave, kojoj je, uz pet opravdano odsutnih, nazočilo 24 člana. Nakon prihvaćanja dnevnoga reda vijećanje je započelo izvješćima predsjednika o radu između dviju sjednica tijela, o izvršenju odluka kojima je rok istekao, o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik – koja su uz usmenu dopunu pismenog izvješća jednoglasno prihvaćena. Jednoglasno, bez pitanja i rasprave, prihvaćena je Croaticina bilanca za 2012. godinu, 218 915 000, s dobitkom od 1 222 000 forinti. Pri tome je voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga izvijestio nazočne o sjednici Croaticina Nadzornog odbora, 23. svibnja, naglašujući kako su otada neki računi podmireni, te je također podmiren i Croaticin dug HDS-u od 4 900 050 forinta. Budući da HDS do kraja lanjske godine nije dostavio iznos za financiranje medija, međuvremeno je prosljeđen i taj iznos na Croaticin bankovni račun. „Prošla se godina ostvarila po našim planovima. Znamo da je teška financijska situacija i u svijetu, ali ono što smo planirali, to smo i uspjeli ostvariti. Primjerice tiskanje udžbenika za cigansku zajednicu, i zahvaljujući tomu u 2012. ostvarili smo 30 milijuna prihoda više od 2011. godine. Veselim se što smo 2012. godinu zaključili s pozitivnom bilancom i drago mi je što je to HDS-ova Skupština prihvatila. To znači da je tijelo zadovoljno s Croaticinim poslovanjem“ – reče nam Croaticin ravnatelj Čaba Horvath.

Također bez pitanja i rasprave prihvaćena je bilanca Zavičaja za 2012. godinu, s ukupnim prihodima od 1 585 626,71 kn te rashodima od 1 542 568,81 kn. „Možemo se pohvaliti da smo uspješno završili lanjsku godi-

nu, možda su do sada ostvareni najbolji rezultati. Zadnje tri godine tvrtka pozitivno posluje, ali 2012. bila je najuspješnija godina jer smo ostvarili profita od 43 tisuće kuna“ – kaže za naš tjednik ravnatelj Tibor Radić.

O pripremama državnog Dana Hrvata nazočne je izvijestio predsjednik Mišo Hepp, koji je podsjetio kako je, po

ustaljenoj rotaciji, ove godine na redu Bačka. Tako će se Dan Hrvata ustrojiti 16. studenoga 2013. u Baji, u Palači kulture. Pokrovitelji priredbe, ako se odazovu, mogli bi biti predsjednici dviju država, Hrvatske i Mađarske, a program bi priredili domaćini. Nakon predsjednikova usmenog izlaganja prijedlog je jednoglasno prihvaćen. Također jednoglasno prihvaćeno je da ovogodišnje Hrvatsko državno hodočašće bude 13. srpnja u Komar (Homokomárom), u Zalskoj županiji. Po riječima predsjednika Heppa, misno slavlje započinje u 11 sati, uz varaždinskog biskupa Josipa Mrzljaka, misu će služiti župnici hrvatskih naselja u Mađarskoj. Jednoglasno je prihvaćeno djelovanje Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj, te bez suzdržanog ili glasa protiv da se glavnoj i odgovornoj urednici tjednika produži mandat do siječnja sljedeće godine, te od 1. listopada je v. d. urednica. Također jednoglasno prihvaćeno je djelovanje Radija Croatice, te bez suzdržanog ili glasa protiv da se urednici Radija produži mandat do siječnja sljedeće godine, te od 1. listopada je v. d. urednica. Potom je predsjednik Hepp izvijestio nazočne kako je na sjednici Croaticina Nadzornog odbora, jednoglasno prihvaćeno strukturalno formiranje tzv. Medijskog centra Hrvata u Mađarskoj, te nacrt plana djelovanja trebaju do rujna izraditi ravnatelj Croatice, narečeni Odbor te HDS-ov Odbor za kulturu, vjerska i društvena pitanja. Prihvaćen je i prijedlog glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin da u izradbu plana djelovanja narečenoga centra budu uključene i glavne urednice dvaju glasila. S tom dopunom prijedlog o formiranju tzv. Medijskog centra Hrvata u Mađarskoj zastupnici Skupštine jed-

noglasno su prihvatili. „Hrvatski glasnik i Radio Croatia zadovoljavaju zahtjevima hrvatske zajednice u Mađarskoj, opširno informiraju čitatelje te slušatelje i o zbivanjima oko same zajednice. Smatram da utemeljenje Medijskoga centra Hrvata u Mađarskoj umnogome bi dovelo do uspješnosti i glede informiranja naše zajednice. Od samih početaka podupirao sam tu misao jer smatram da pametno spajanje naših sličnih prostora može pomoći boljem radu“ – izjavio nam je predsjednik Mišo Hepp. Croaticin ravnatelj Čaba Horvath zadovoljan je radom obaju glasila. Među skromnim uvjetima kolege su učinili sve da rad bude besprijekoran. „Iako sam prije dvije godine razmišljao o tome da dva medija budu spojena, ali smatram da Croaticina trenutna financijska situacija možda nije najpovoljnija za to. No ako je već skupština izglasovala, onda to trebamo napraviti“ – reče nam ravnatelj Horvath.

U okviru dopunjenoga dnevnog reda Skupština s jednim suzdržanim glasom ovladala je predsjednika Heppa za potpisivanje ugovora natječaja DDOP-3.1.2-12 pod naslovom „razvijanje obrazovnih institucija“ za ostvarenje projekta „razvijanje vrtića u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu Miroslava Krleže“ za potporu u iznosu od 120 milijuna forinti. Naime HDS je na natječaju dobio maksimalnu svotu od 120 milijuna forinti za razvoj vrtića u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu Miroslava Krleže.

Zastupnik Joso Ostrogonac pitao je HDS-ova predsjednika Mišu Heppa što je djelokrug rada Joze Harija, voditelja Kulturno-prosvjetnog centra Hrvata iz Mađarske. Budući da na zastupničko pitanje o djelokrugu rada Joze Harija, voditelja Kulturno-prosvjetnog centra Hrvata iz Mađarske u Vlačićima, nije bilo odgovora, Skupština je zadužila voditelja Ureda Jozu Solgu da do iduće sjednice tijela izradi djelokrug rada Joze Harija, voditelja Kulturno-prosvjetnog centra Hrvata iz Mađarske.

Pri kraju sjednice voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga izvijestio je nazočne da se postojće udruge hrvatskih samouprava trebaju registrirati (ako žele i nadalje dobivati HDS-ovu godišnju potporu) jer je došlo do izmjena zakona o narodnostima i samoupravnog zakona. Ako je pri tome potrebna bilo kakva pomoć, Ured HDS-a stoji na raspolaganju.

Blagdan knjige u Segedinu

Segedinski Dugonićev trg od 4. do 13. lipnja bit će središnjica ovogodišnjega 84. izdanja Svečanoga tjedna knjige. Na tri-desetak gradskih mjesta knjiške moljce očekuju književni, glazbeno-plesni, filmski i dječji sadržaji. Na veliku radost organizatora, Knjižnice «Somogyi», iz godine u godinu sve više sudionika izlagača pridružuje se blagdanu knjige. U sklopu manifestacije, na poziv segedinske Hrvatske samouprave i Hrvatsko-mađarskoga neprofitnog društva Andrije Dugonića, u petak, 8. lipnja, u 17.30 sati, u prostorijama Knjižnice «Somogyi» predstavlja se antologija hrvatskoga pjesništva u Mađarskoj 1945–2000, naslova «Rasuto biserje» urednika Stjepana Blažetina, te sutradan, 8. lipnja, u 17.30 sati na Dugonićevu trgu nastupaju tamburaši iz Đurđina i «Đurđinske cure».

PLAJGOR – Hrvatska samouprava najmanjega gradišćanskoga sela u Ugarskoj Vas srdačno poziva na Hrvatske dane 15. i 16. junija. 15. junija, u subotu, početo od 15 uri je u Meršičevoj hiži prezentacija knjige *Petrovsko pero*, gradišćanske novinarke Timee Horvat. Izdanje, koje je pred trimi ljeti objavljeno uz potporu Panonskoga instituta, predstavlja urednik Mirko Berlaković iz Velikoga Borištova. Za promocijom su svi pozvani na druženje u kulturni dom uz svirku Židanskih bečarov. Drugi dan se svečevanje nastavlja s hrvatskom mašom u 11 uri u mjesnoj crkvi Sv. Martina i potom skupnim objedom u šatoru na dvoru Kulturnoga doma. U 13.30 uri slijedi folklorni program s jačkarnim zborom Peruška Marija iz Hrvatskoga Židana, kurušom Sv. Cecilija iz Sambotela, Kulturno-umjetničkim društvom iz Koprivničkih Bregov, HKD Čakavci iz Hrvatskoga Židana, a prvi put će se predstaviti na domaćoj pozornici mali pohodnici hrvatskoga jezičnoga tečaja.

TRAJŠTOF – Znanstveni institut Gradišćanskih Hrvatov Vas poziva 12. junija, u sridu, početo od 18.30 uri u trajštofski Socijalni centar (Flugplatzstrasse 8.) na predavanje prof. Štefana Kocsisa pod naslovom „Izvori crikvenih jačak Gradišćanskih Hrvatov od 18. do 20. stoljeća“. Potom su svi pozvani na mali bife.

PEČUH – Hrvatski klub Augusta Šenoe, u suradnji s Udrugom Augusta Šenoe, 12. lipnja, s početkom u 17 sati priređuje predstavljanje četverojezičnog časopisa (knjige) Panonski ljetopis 2013. Izdanje će predstaviti urednik dr. Robert Hajszan s kojim razgovara Đuro Franković. Priredba se ostvaruje s potporom Grada Pečuha i Ministarstva ljudskih resursa.

Dvostruko više pripadnika hrvatske narodnosti u Peštanskoj županiji

Kao u svim županijama u kojima živi veći broj Hrvata, tako i u Peštanskoj županiji prigodom posljednjeg popisa pučanstva porastao je broj svih podataka koji utječu na narodnosnu pripadnost, dakle broj onih koji su se izjasnili Hrvatima po narodnosti, koji smatraju hrvatski jezik svojim materinskim jezikom, te onih koji se služe hrvatskim jezikom u obitelji i u prijateljskome krugu. Peštanska je županija istaknuta i u tome da je u njoj porastao i broj sveukupnoga stanovništva, dok je 2001. g. bilo 1.083.877 žitelja, u 2011. g. već 1.217.476, dakle 133.599 žitelja više. Možda jedan od uzroka porasta pripadnika hrvatske narodnosti jest i sam porast broja stanovništva, a drugi ista tendencija kao u drugim našim županijama, da su Hrvati shvatili važnost izjašnjavanja glede narodnosti. U Peštanskoj je županiji prilikom posljednjeg popisa popisano 980 pripadnika hrvatske narodnosti, to je 365 više nego 2001. g. kada ih je popisano 615, ali u odnosu na broj stanovništva to je svega 0,08 %. Nagli je porast broja popisanih po narodnosti, 2011. godine 854 Hrvata, što je u odnosu na 2001. godinu (344) 510 više. Po materinskom jeziku zabilježen je također porast u odnosu na prijašnji popis, dok je 2001. g. 188 osoba smatralo svojim materinskim jezikom hrvatski, 2011. g. već 228, također je porastao broj onih koji u obiteljskom i prijateljskom krugu rabe hrvatski jezik, 2001. ih je bilo 204, a 2011. g. 325. Na temelju tih podataka možemo ustanoviti da od svih „hrvatskih“ županija, u Peštanskoj županiji (Budimpešta je zasebno) živi najmanji broj pripadnika hrvatske narodnosti. Zanimljivo je da prema statistici popisa, u Peštanskoj županiji svega 96 osoba govori hrvatski jezik, to je 132 manje od onih koji smatraju hrvatski jezik svojim materinskim jezikom, a 229 manje nego koliko ih rabi hrvatski jezik u obitelji i prijateljskome krugu.

Prema zadnjem popisu pučanstva, u narečenoj županiji najviše pripadnika hrvatske narodnosti živi u Semikloškom kotaru, ukupno 343, zatim u Andzabeškom kotaru, ukupno 153, te Senandrijskome 118, u ostalima je brojka ispod sto. Po statističkim mikroregijama, najviše pripadnika hrvatske narodnosti popisano je

u Kovinskoj (357), zatim u Andzabeškoj (142) i u Senandrijskoj mikroregiji (118). Najviše pripadnika hrvatske narodnosti živi u Tukulji, 226 osoba, to je 105 više nego prije deset godina (tada ih je bilo 121). Po popisu, u Tukulji živi 9.734 stanovnika, dakle od njih 2,3% pripadnici su hrvatske narodnosti. O tome koliko osoba smatra svojim materinskim jezikom hrvatski, odnosno koliko se njih izjasnilo po nacionalnosti Hrvatima ili koliko njih rabi hrvatski jezik u obitelji i društvu, još nema pojedinačnih podataka po naseljima. Drugo naselje po broju pripadnika hrvatske narodnosti jest Andzabeg, no i u njemu je broj ispod sto (91), no prije deset godina popisano ih je svega 27. Osim narečenih mjesta još u trima naseljima će se moći utemeljiti hrvatska samouprava, a to su: Senandrija, Semikloš i Bata.

Od pet naselja samo u Semiklošu još ne djeluje hrvatska samouprava, no prema podacima popisa, na predstojećim izborima bit će za to mogućnosti. U Senandriji je popisano 71

pripadnik hrvatske narodnosti (prije deset godina bilo ih je 37), u Semiklošu 37 (prije deset godina 3), a u Bati 33 (prije deset godina 18). U ostalim naseljima Peštanske županije popisano je skroman broj pripadnika hrvatske narodnosti: Pécel (4), Pilisvörösvár (3), Pomaz (14), Kovin (Ráckeve, 3), Szigethalom (24), Turbal (Törökbálint, 10), Vác (18), Vecsés (12), Veresegyháza (10), Csömör (6), Dány (5), Délegyháza (6), Orašje (Diósd, 11), Felsőpakony (4), Herveghalom (3), Kerepes (13), Kismaros (3), Leányfalu (6), Lovra (3), Nagykovácsi (6), Nagytarcsa (3), Órbottyány (3), Pilisborosjenő (3), Piliscsaba (6), Šumar (Solymár, 9), Čip (Szigetcsép, 3), Szigetszentmárton (3), Sződ (5), Tahitőtfalu (4), Taksony (10), Tárnok (7), Telki (6), Tóalmás (6), Üröm (3). U Peštanskoj županiji, prema novom popisu pučanstva, možemo očekivati da će broj hrvatskih samouprava porasti s jednom; nadamo se pomoći će joj već postojeće hrvatske samouprave.

Seminar za voditelje folklornih skupina

Društvo Horvata kre Mure, u sklopu Prekogračničnog programa Austrija–Mađarska, projektom COCU u travnju je priredilo prvo zanimanje poduke voditelja folklornih skupina u Sumartonu na kojoj je sudjelovalo 15 voditelja i plesača. Cilj je seminara pružanje pomoći pomurskim plesnim skupinama u daljnjem razvoju. Tijekom seminara pomoću etnologinje Jelene Tisaj sudionici su učili o teoriji folkloru, upoznali se s plesovima raznih hrvatskih regija, učili tekstove i melodije pjesama, korake, koreografije hrvatskih plesova.

Dio sudionika seminara

Na prvom je zanimanju bilo 15 sudionika iz raznih hrvatskih mjesta, iz Fičehaza, Keresztura, Serdahela i Sumartona, sa željom da dobiju pomoć u podučavanju hrvatskih narodnih plesova. Inače u Pomurju je velik problem nedostatak stručnjaka za podučavanje folkloru. Plesove koje plešu pomurske kulturne skupine većinom su koreografirali stručnjaci iz drugih hrvatskih regija iz Mađarske ili iz Međimurja odnosno sastavljeni su na temelju razne građe s interneta. Škola folkloru koju organizira Hrvatska matica iseljenika za osobe koje rade, nije uvijek pogodna, a iziskuje i materijalnih sredstava, upravo zbog toga je vrlo pogodan ovaj besplatni tečaj u samoj regiji.

Jelena Tisaj, etnologinja, voditeljica tečaja, već od svoje 12. godine pleše folklor, polazila je hrvatske škole folkloru, a vodila je već folklorni tečaj i za gradišćanske Hrvate u Slovačkoj, trenutno pleše u KUD-u „Veseli Medimurci, te za njega radi i neke koreografije.

Na prvom zanimanju Jelena je govorila i o teoriji, ulozi plesa, glavnim značajkama folkloru i osebnostima plesova pojedinih hrvatskih regija, kako treba plesača izgledati na pozornici, što su specifičnosti međimurškoga plesa. Na tečaj su se javili plesači raz-

ličite dobi, od srednjoškolaca i studenata do srednjih godina, no, kako je rekla voditeljica, „Za ples nisu bitno godine, samo je bitna volja, za ples nikad nije prerano ni prekasno. Ples je ono što nas ujedinjava, da napredujemo u nekom pogledu”.

Henrieta Novak u Keresturu vodi nov osnovanu plesnu skupinu u kojoj pleše 20 osoba. Premda je sada na porodiljskom odmoru, odlučila se uključiti u tečaj folkloru.

– Radujem se poticaju da se organizira podučavanje folkloru. To nam je vrlo potrebno u regiji. Nažalost, glede toga nemamo baš mnogo stručne pomoći. Obožavam folklor. Kada sam imala mogućnosti u mjestu ili blizini, uvijek sam plesala. Dok sam radila kao učiteljica u školi, i tada sam podučavala djeci folklor s pomoću nekih međimurskih stručnjaka. Sada upravo sastavljamo pomurske i međimurske plesove s keresturskom skupinom i ovaj će mi tečaj biti velika pomoć. Nadam se da će još biti takvih prilika – kazala je Henrieta.

Inače, u okviru projekta. bit će objavljena knjižica s koreografijama, notama i pjesmama, opisima koraka, kako bi voditelji plesnih skupina imali mali priručnik za daljnje podučavanje plesova.

beta

SALANTA, NAŠICE – KUD «Marica» iz Salante, kaže za Hrvatski glasnik KUD-ova dopredsjednica Brigita Štivić Sándor, 16. lipnja gostuje u Našicama na tamošnjoj XIX. Antunovskoj smotri folkloru. «Marica» će se na smotri predstaviti srednjom i velikom plesnom skupinom koje vježbaju s Vesnom Velin i Józsefom Szávaieim, te orkestrom kojim ravna Zoltán Vízvári. Troškove putovanja snosit će Hrvatska samouprava sela Salante. Velikoj smotri prethodi takozvana Dječja smotra u prijedopodnevni satima, a Antunovska smotra započinje svečanim mimohodom sudionika, i nastavlja se u 19 sati na pozornici kod dvorca obitelji Pejačević.

Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavio Javni poziv za Croaticum – projekt učenja hrvatskoga jezika za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Od ove godine mogućnost nastave, osim u Zagrebu, i u drugim hrvatskim sveučilišnim gradovima!

29. svibnja 2013.

Radi upoznavanja i njegovanja hrvatske kulture i nacionalnog identiteta te promicanja suradnje i povezanosti između Republike Hrvatske s iseljenim Hrvatima i njihovim potomcima, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske raspisao je Javni poziv za dodjelu naknada za učenje hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj za akademsku 2013/14. godinu (*više o natječaju na www.hrvatiizvanrh.hr*).

Temeljni je uvjet za dobivanje potpore da su kandidati pripadnici hrvatskoga naroda s prebivalištem izvan Republike Hrvatske. Prijave se šalju do 1. srpnja 2013. godine. Polaznicima „Croaticuma” Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske osigurava školarinu za učenje hrvatskoga jezika, smještaj u studentskim domovima i subvencioniranu prehranu.

Osim u Zagrebu, od ove godine, nastava se osigurava i u drugim hrvatskim sveučilišnim gradovima: Split, Rijeka, Zadar, Osijek i Pula – ako kandidati iskažu interes.

Svi oblici nastave na tečaju „Croaticum” obuhvaćaju izvannastavne aktivnosti koje se stalno organiziraju i u koje se studenti aktivno uključuju kako bi jezik i kulturu učili na praktičan način. Organiziraju se razgledavanja Zagreba ili odlasci u druga okolna ili dalja mjesta tijekom kojih se upoznaje hrvatska kulturna povijest i baština. U svakom se semestru za studente organiziraju i kraća, jednodnevna putovanja u pojedine nacionalne parkove i hrvatske gradove. Polaznicima viših stupnjeva priređuju se odlasci na kazališne i filmske predstave, a polaznicima početnih stupnjeva nude se projekcije s prijevodom na engleskom jeziku. U svakom se semestru organiziraju i gostovanja različitih hrvatskih kulturnih djelatnika.

Za akademsku godinu 2012/13. Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske odobrio je 122 naknade (1 naknada = 1 semestar) za 86 pripadnika hrvatskoga naroda s prebivalištem izvan Republike Hrvatske. Polaznici „Croaticuma” dolaze iz različitih zemalja, sa svih kontinenata, a ponajviše ih je iz zemalja Južne Amerike (Argentina, Čile i Venezuela).

Koljnof–Grobnik

Gradišćanska lipa rič na Europskoj noći muzejov

Predstavnici Čakavskih katedrov iz Grobnika i Šoprona na prvom spajanju su bili u Koljnofu krajem 2011. ljeta. Odonda je njeva suradnja ulovila široki spektar, od školskoga sve do kulturno-društvenih povezivanja, a sad najnovije, prik Franje Pajrića st., predsjednika Čakavske katedre u Šopronu, predstavljena je i gradišćanska lipa rič na Europskoj noći muzejov. U gradu Grobniku, na rimskim temelji sazidani frankopanski Kaštel, 18. majuša, u subotu, u zalasku sunca i kot kruna dižući se u višinu nad Grobničkim poljem, jur u prvom hipcu je bio dirljivi prizor. Kad se je začelo zaškurivati, različiti kolorni efekti svitline su pokrivala stare zidine tvrđave, a najlipša je bila ona plava sinja ka je za vrime kulturnoga programa uokvirila ovo čarobno mjesto, u susjedstvu crkve Sv. Filipa i Jakova, na koj je u prastare stijene uklesan tekst s glagoljicom. Za poštovatelje ovoga staroga hrvatskoga pisma jedinstveno je to otkriće. Ako smo pak ovde, valja nam pogledati i arheološke nalaze ovoga područja i stara dugovanja pozabljenih meštrijov, predmete, namješćaje, rublje negdašnjega seoskoga žitka ovoga kraja, upućuje nas prijateljica Tamara Relja ka je sa svojim hižnim drugom Marinom, lingvistom, česti i rado vidjeni gost u Koljnofu.

Sonet Vlaste Juretić u recitaciji Roberta Ferlina, moderatora programa, malo nas zaljulja u romantiku i u jednom trenutku zaistinu nam se čini da „zidine ove pjevaju noćas.“ To je kao uvod u Medjunarodni dan muzejov, kojeja je pokrenulo Medjunarodno vijeće muzeja 1977. ljeta sa ciljem poticanja svisti o ulogi muzejov u razvoju društva. Ta manifestacija se svenek priredjuje oko 18. majuša, jedan dan, jedan vikend, ali cijeli tajedan. Minulo ljetu sa svojimi projekti na Medjunarodnom danu muzejov je sudjelovalo 32 000 muzejov iz 129 zemalj, na pet kontinentov. A Ministarstvo kulture i komunikacije u Francuskoj je 2005. ljeta iniciralo održavanje Europske noći muzejov, a grobnički Kaštel je po treći put bio domaćin ovoga svitskoga događaja. Europsku noć – Lijepa je ova noć svibanjska – Čakavska katedra je realizirala uz potporu

Dražice u susjedstvu Grobničkoga polja, na kom su Hrvati 1241. ljeta pobijedili Tatare

Franjo Pajrić st. šte u društvu Roberta Ferlina, moderatora programa

Općine Čavle, tako je zvanaredna uloga za otvaranje ove manifestacije pripala Željku Lambaši, načelniku Općine Čavle (ki je takaj veliki simpatizer Koljnofa). Za toplimi riči domaćina, nazočni su otpeļani u Galeriju suvremene umjetnosti, kade je otvorena izložba slikarice Julijane Filipović, pod geslom: „Doma san“. Kot i dosadašnje dvi, tako i treća priredba Europske noći muzejov u grobničkom Kaštelu stale su u znaku medjunarodne likovne kolonije Grobnik. Pod točkoma „Prijatelj ni nikad dugo“ ove noći u atriji

su pozdravljeni gosti, suradniki i prijatelji iz Koljnofa, na čelu s Franjom Pajrićem st. ki je – kako je rekao i peljač programa – zasad predsjednik jedine Čakavske katedre u inozemstvu.

„480 je godina otkada su preci današnjih Gradišćanskih Hrvata otišli iz naših krajeva. Sudjelujući u ovogodišnjoj Europskoj noći muzeja u grobničkom Kaštelu, na neki se način naši prijatelji večeras vraćaju svojim

Ženski pjevački zbor Korežin

Prijatelji i suradniki (sliva) Željko Lambaša, načelnik Općine Čavle, Vlasta Juretić, tajnica Čakavske katedre u Grobniku, ter otac i sin Franjo Pajrić

Muzejska soba spodobna je negdašnjim gradišćanskim hižam

korijenima te smo njihovo predstavljanje nazvali **Prijatelj ni nikad dugo**. Gospodin Franjo Pajrić je u pratnji svog sina dr. Franje Pajrića (čudo od čovika) i njihove suradnice Timee Horvat, novinarku iz Gradišća, koja će događanja u Grobniku zabilježiti u listu *Hrvatskoga glasnika*. S njima već dugo suradjujemo i prijateljujemo! – smo čuli pred nastupom koljnofskoga učitelja Franje Pajrića, ki je potom štao iz djel gradišćanskih književnikov: od Mate Šinkovića, koljnofskoga pjesnika, Ferdinanda Sinkovića, dugoljetnoga farnika u Pinkovcu, rodnom iz Koljnofa, Ivana Blaževića, frakanavskoga prozaista, ter Ane Šoretić, najplodnije žive gradišćanske književnice u Austriji, a u kratkom intervjuu morao je odgovoriti pred publikom i na pitanja u svezi s funkcioniranjem šopronske Čakavske katedre. Ženski pjevački zbor Korezin, pod peljanjem Mladena Žmaka, malo je stoplilo zrak oko nas, što smo jur jako potribovali, pokidob potiho se je začelo zaladiti, a kade smo još bili od kraja, od polnoći ovoga sadržajnoga druženja s tamošnjimi umjetniki, izvodjači i pjesniki.

Grobnička čakavščina je zaštićena nematerijalna baščina Republike Hrvatske (na ku titulu trenutačno čeka i gradišćanskohrvatski jezik), na to su nas spomenule s vlašćimi štrofami grobničke pjesnikinje Korina Juretić, Brigita Čargonja i Antonija Juričić. Potom je u Okrugloj dvorani otvorena još jedna izložba likovnih djela 17 studentova Akademije primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeki. Malo klasične muzike u

izvedbi mladih talentiranih sviračev, malo pjesničke riči i jako brzo smo zašli do ponoćnoga koncerta hrvatske pjevačke dive Radojke Šverko, uz klavijatursku pratnju prof. Vladimira Babina.

Svaka nje jačka je očarala publiku, a svaka nje produkcija je proslavljena velikom ovacijom. Ovoljetnu, ne uprav toplu majušku Europsku noć muzejov u grobničkom Kaštelu je pak zatvorila muška klapa Grobnik skupa pjevajući s publikom, ka je imala strpljenje i volju dočekati drugi dan med starimi zidanimi i pod zvjezdanim firmamentom.

-Tiho-

Crikva Sv. Filipa i Jakova, čiji su prvi zapisi iz 1105. ljeta s glagoljicom na svojoj stijeni

GARA – U suorganizaciji tamošnje Hrvatske i Seoske samouprave, 9. lipnja na garskom hipodromu priređuju se Gastronomski festival i Dan sela. Program počinje u 9 sati natjecanjem dvoprega za „Kup Bačke”. Istovremeno se održava i gastronomski festival, a između 12 i 13 sati kušanje bunjevačkohrvatskih, romskih, sikuljskih i švapskih tradicijskih jela, uz nevezano druženje gostiju, te uza sudjelovanje na programima Dana sela. Od 13.30 konjička natjecanja nastavljaju se natjecanjem dvoprega za „Kup Gare”. U kulturnom programu od 17 sati nastupaju garske folklorne skupine i Hrvatski KUD iz Birjana. Od 19 sati je komedija „Bagi–Nacs”, slijedi bal na kojem svira sastav „Polo”. Hrvatski se sadržaji ostvaruju s potporom mjesne Hrvatske samouprave, Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije i garske Seoske samouprave.

BUDIMPEŠTA – Ovogodišnji malonogometni turnir «In memoriam Stipan Pančić – Budimpešta 2013» priređuje se u obljetničkom ozračju, naime narečena športska manifestacija obilježava 15. godišnjicu. Organizatori Hrvatska samouprava grada Budimpešte, Hrvatska samouprava okruga Majdana (Kőbánya) i Hrvatska samouprava Novoga Budima očekuju ljubitelje nogometa u subotu, 8. lipnja u 9.30 sati, u športsku dvoranu budimpeštanske Hrvatske škole. Nakon proglašenja rezultata nastupa Hrvatska izvorna plesna skupina iz Budimpešte uz pratnju tukuljskog sastava Prekovic. Navijajmo zajedno momčadima!

BUDIMPEŠTA – Oproštajna svečanost osmaša u budimpeštanskoj Hrvatskoj školi priređuje se u petak, 14. lipnja, s početkom u 17 sati u predvorju škole. Osnovnoškolsko školovanje završava trinaest učenika, razrednica je Marta Romac Orosz.

SANTOVO – Svečano opraštanje osmoga razreda santovačke Hrvatske škole održava se u subotu, 15. lipnja, s početkom u 10 sati. Školske klupe napušta dvadeset i dva osmaša, razrednica je Eva Andrašić.

PEČUH – Svečanost opraštanja osmoga razreda pečuške Hrvatske škole održava se u petak, 14. lipnja, s početkom u 11 sati u predvorju škole. Osnovnoškolsku naobrazbu završava osamnaest đaka, razrednica je Žanet Vörös. Većina osmaša nastavlja daljnju naobrazbu u narečenoj ustanovi.

PEČUH – U sklopu OFF programa ovogodišnjega Pečuškog državnog kazališnog festivala koji traje od 6. do 15. lipnja, 7. lipnja, s početkom u 19 sati na Jókaijevu trgu Orkestar Vizin ima jednosatni koncert kome slijedi plesničica.

Veseli se, pismo moja...

„Iz dubokog sanko tamo / Budi rod moj, budi / I kaži mu tu je vrime / Da budemo ljudi.”

Sjećanje na Antu Evetovića Miroljuba u rodnom Aljmašu

Valerija Petrekanić, predsjednica Hrvatske samouprave, pozdravlja okupljene i prisjeća se Miroljubova života i djela

U suorganizaciji mjesne Hrvatske samouprave i Bunjevačkog „Divan kluba”, 18. svibnja u bačkom Aljmašu priređen je već tradicionalni Spomen-dan Ante Evetovića Miroljuba.

Već po običaju, sjećanje na hrvatskoga narodnog pjesnika i valpovačkog župnika rodnom iz Aljmaša održano je u parku župne crkve ispred Miroljubova spomenika, kopije poprsja postavljenog 1936. u Subotici, a djela poznatoga hrvatskog kipara Ivana Meštrovića. Svečanost je okupila aljmaške Hrvatke-Bunjevce, njihove goste iz obližnjih naselja i uzvanike, a svojom nazočnošću priredbu su uveličali načelnici prijateljskih gradova Backnanga i Aljmaša, te predstavnici aljmaške njemačke zajednice.

Nakon pozdravnih riječi, života i djela hrvatskoga narodnog pjesnika prisjetila se Valerija Petrekanić, predsjednica Hrvatske

pjevački zbor, članovi KUD-a „Zora” i učenici mjesne osnovne škole u izvornoj bunjevačkoj nošnji. Učenica mjesne osnovne škole kazivala je stihove Miroljubove pjesme *Veseli se...*, a otpjevana je i Evetovićeva uglazbljena pjesma *Jorgovane, jorgovane*.

Na kraju svečanosti predstavnici gostiju i domaćina, među njima i Miroljubov rođak Stipan Evetović, položili su spomen-vijence i cvijeće.

Misno slavje na hrvatskom jeziku i ove je godine služio tavankutski župnik, velečasni Franjo Ivanković, a ono je uljepšano pjevanjem župnoga crkvenog zbora, čitanjem i molitvom vjernika mjesnih učenika i učiteljice hrvatskoga jezika Valerije Petrekanić.

U prigodnome kulturnom programu, koji je priređen na otvorenom ispred gostionice „Žuto ždrijebe”, nastupili su domaći KUD

samouprave grada Aljmaša. Ante Evetović Miroljub rođen je 12. lipnja 1862. godine u Aljmašu, a umro 24. veljače 1921. u Valpovu, gdje je i pokopan. Za života mu je tiskana zbirka pjesama pod naslovom *Sretni i nujni časi*, koja je objelodanjena 1908. godine u Osijeku. Prigodnim pjesmama i stihovima svečanost su uljepšali župni crkveni

Evetovićevo poprsje, kopija Meštrovićeve kipa postavljenog 1936. u Subotici

Trenutak za pjesmu Ante Evetović Miroljub

Veseli se...

*Veseli se, pismo moja
Ti ćeš zavičaju
U bogatu lipu Bačku
Bunjevačkom kraju.*

*Iz dubokog sanko tamo
Budi rod moj, budi
I kaži mu tu je vrime
Da budemo ljudi.*

*Sa obzorja bunjevačkog
Raztiraj oblake
Da za njima uživamo
Veselije danke.*

*Reci svaki nek za virom
I za znanjem žudi
U kome je bunjevačko
Srce još u grudi.*

*Po rodnom se zavičaju
Na sve strane krili
I potraži one dvore
Gdi stanuju mili.*

*Reci da ih sve pozdravljam
I u srcu nosim,
A za bolju im budućnost
Svevišnjega prosim.*

Članovi KUD-a „Zora” ispred Evetovićeve poprsja

S. B.

U Matici hrvatskoj predstavljen 500. broj *Vijenca*

Svečano predstavljanje 500. broja *Vijenca* održano je u Knjižari Matice hrvatske u Zagrebu 7. svibnja. Jubilarni *Vijenac* predstavili su predsjednik Matice hrvatske Igor Zidić, pjesnik i sociolog Ivan Rogić Nehajev, profesor na Fakultetu političkih znanosti Igor Kanižaj te glavni urednik *Vijenca* Luka Šeput.

„Nakon 500. broja može se reći da je *Vijenac* danas ozbiljan list za kulturu u kojem se ogleda sva širina naše društvene zbilje“, rekao je Igor Zidić i dodao da se kroz kvalitetan rad, rasprave i polemike na stranicama *Vijenca* otvaraju mnogi novi putovi, pri čemu se ne zaboravlja sve dobro što je bilo. Ivan Rogić Nehajev osvrnuo se na *Vi(j)enac* kroz povijest i njegovih sedam različitih serija koje su, prema Rogićevim riječima, od 1869. do danas hranili nacionalni kulturni ponos. „*Vijenac* je kroz svoju povijest afirmirao sociokulturnu projekciju povezanu s izgradnjom hrvatskoga građanstva, dok danas kao novine za umjetnost, kulturu i znanost promiče holističku ustrajnost, daje pogled u cjelinu kakav druge novine koje propagiraju pojedinačne interese nemaju“. Citirajući čuveni Matošev tekst iz 1913. u kojem je pjesnik iz Pariza poručio da „*Vijenac* ne smije, ne može i neće propasti jer je jedini naš zbornik u kojem se jasno vidi razvitak naše književnosti i umjetnosti“. Igor Kanižaj izjavio je da novine slične *Vijencu* u Hrvatskoj danas ne

postoje. „*Vijenac* se ne povlači po sudovima, u njemu nema senzacija, tekstova koji napadaju profesije kojima hrvatski građani najviše vjeruju, obnašenih tijela muškaraca i žena. *Vijenac* zato ima probranu publiku koja ne nasjeda na jeftine trikove, on obrađuje, obogaćuje i uzdiže i u njemu je danas sadržan najbolji omjer cijene i kvalitete“. Glavni urednik *Vijenca* Luka Šeput zahvalio je Matici hrvatskoj, Ministarstvu kulture i Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport na potpori, te svim čitateljima, dosadašnjim urednicima i suradnicima. „Ova okrugla obljetnica“ zaključio je „podsjeća na impresivnu tradiciju *Vijenca*, koji je zrcaleći hrvatsku kulturnu sadašnjost, postao dijelom hrvatske kulturne povijesti.“

PEČUH, SLATINA – Na Međunarodnoj smotri folkloru koja se održava svake godine u Slatini, 9. lipnja nastupit će i pečuški KUD Tanac. Kulturno-umjetničko društvo «Dika» Slatina, u suradnji s Turističkom zajednicom grada Slatine, organizira tradicionalnu Devetnaestu međunarodnu slatinsku smotru folkloru pod supokroviteljstvom Grada Slatine i Virovitičko-podravске županije. Na ovogodišnju smotru prijavilo se 11 kulturno-umjetničkih društava (izvornih i koreografiranih). Program će započeti u 16.30 sati svečanom povorkom koju će u organizaciji DND-a predvoditi djeca sudionici Cvjetnog korza, a koja će se od Osnovne škole Josipa Kozarca kretati ulicama grada do Trga Svetog Josipa, zatim će u 17 sati slatinski župnici predvoditi svetu misu za sve sudionike manifestacije, a potom će se u 18 sati program nastaviti na otvorenoj pozornici na betonskom igralištu (iza crkve).

LUKOVIŠĆE, DARANJ – Premda školska godina službeno završava 13. lipnja, učenici lukoviške i daranjske osnovne škole već mogu uživati u ljetnim školskim praznicima, naime u njihovoj se ustanovi okončala 31. svibnja zbog obnove školske zgrade. Odmah, početkom lipnja, započeli su radovi oko obnove škole. Kako bi učenici narečenih ustanova mogli završiti godišnje gradivo, školu su pohađali i subotom. Također u tim naseljima odvijaju se obnove dječjih vrtića, obnovljen im je krov, izolacija, no obnova unutrašnjeg dijela pauzirat će kako bi se usredotočili na obnovu školskog zdanja.

Mijo Tumbas sa suprugom Imerkom Bedić te Josom, Ivanom i Šimunom

KANIŽA – Udruga umirovljenih graničara toga pomurskoga grada sa svojim kolegama iz Hrvatske prisjećala se Nikole Zrinskog kod spomenika Osnovne škole „Nikola Zrinski“. Na priredbi su sudjelovali umirovljeni graničari iz Varaždina i Čakovca te Zrinski kadeti iz Kerestura i položili vijenac u njegovu spomen.

Blagdan Tijelova ili Brašančeva u Santovu

Ophod četiriju prigodnih oltara oko crkve

Tijelovo, ili Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove, jedan je od četiriju zapovjednih blagdana, a kao pomični blagdan slavi se u četvrtak poslije svetkovine Presvetoga Trojstva (deveti četvrtak nakon Uskrsa ili deset dana nakon Duhova). Svetkovina u spomen na ustanovljenje Euharistije na Veliki četvrtak postao je omiljen još u 13., odnosno 14. stoljeću zbog posebno svečanih procesija i hodočašća. U Hrvatskoj je Tijelovo i državni blagdan koji se slavi u četvrtak, a u nas samo kao crkveni blagdan, i to sljedeće nedjelje. Tako je bilo u nedjelju, 2. lipnja, i u Santovačkoj župi gdje je Tijelovo, ili Brašančevo, kako ga nazivaju santovački Hrvati, održano.

Kako nam svjedoči fotografija s potpisom objelodanjena u knjizi Živka Mandića Pismu piva prilipa divojka (Croatica–Budimpešta, 2011), posljednji ophod na Brašančevo po obližnjim ulicama održan je 1948. godine u Žučinom sokaku (danas Ulica Á. Gábora), odonda je pak ograničen na crkveno dvorište. (Opširnije u napisu Živko Mandić, Brašančevo kroz povijest, Hrvatski glasnik, Budimpešta, 4. lipnja 1998, 5. stranica.) Uz određene preinake u takvom se obliku održao do danas. Međutim posljednjih desetljeća zajed-

crkvenim barjacija, te ministranti i ovogodišnji prvopričesnici, koji su na čelu procesije put posipali ružinim laticama. Iza njih, pod „nebom”, koje su nosila četvorica crkvenih općinara hrvatske i mađarske zajednice, župnik Imre Polyák sa Presvetim Oltarskim

nički ophod hrvatskih i mađarskih vjernika oko crkve održava se između dviju misa. Kako se tom prigodom izlaže Presveti Oltarski Sakrament, i ove su godine postavljena četiri prigodna oltara na otvorenome, dva hrvatska i dva mađarska, okićena vjerskim simbolima, svetim slikama, cvijećem, šokačkim tkaninama i čilimima, koje su tradicionalno pripremile i okitile, svake godine stalne santovačke obitelji, među njima i one koje to rade već desetljećima, pa i naraštajima. Prema običaju, ophod vjernika uljepšale su djevojke u izvornoj šokačkoj nošnji s

ostalo reče župnik Imre Polyák, augustinska redovnica Sveta Julijana iz samostana kod Liegea u Belgiji imala je viđenje punoga mjeseca na kojem je opazila mrlju. Puni mjesec je protumačila kao Crkvu, a mrlju kao nedostatak blagdana kojim bi se častio Presveti Oltarski Sakrament. Na njezinu molbu, mjesni je biskup za svoju biskupiju uspostavio blagdan, koji se na početku zvao blagdan Euharistije.

Sveta Julijana i njezini suvremenici

Sakramentom, te hrvatski i mađarski vjernici. Ispred svakog oltara, uz čitanje Evanđelja, molitvu i blagoslov, naizmjenično na hrvatskom i mađarskom jeziku, pjevale su se blagdanske pjesme.

Kako u svojoj prigodnoj propovijedi uz

blagdan Euharistije želi proširiti na cijelu Crkvu. Budući da ga je smrt u tome spriječila, u 14. stoljeću papa Ivan XXII. širi blagdan na cijelu Rimokatoličku crkvu.

Podsjetimo, Tijelovo je u materijalnome smislu blagdan kruha bez kojega ne možemo živjeti, a u duhovnome smislu Isusovo tijelo bez kojeg ne može živjeti duh katolika. Blagdan je to sakramenta u kojem se na nevjerojatan i neopisiv način daruju Božja ljubav i milosrđe.

Nakon višedesetljetnog zatiranja i njihova ograničavanja na ophode oko crkve, u nekim župama tijelovske procesije ponovno se obnavljaju u nekadašnjem sjaju.

Tako je nakon demokratskih promjena u Mađarskoj, na poticaj Školskoga središta „Sveti Ladislav”, svečana tijelovska procesija obnovljena i u Baji, gdje se na središnjemu gradskom Trgu Svetoga Trojstva okupljao

promicali su zamisao toga blagdana i željeli ga proširiti na cijelu Crkvu. Papa Urban IV. 1264. godine objavljuje bulu kojom

velik broj vjernika iz Baje i okolnih naselja obilazeći oltare hrvatske, njemačke i mađarske zajednice.

Nažalost, nakon nekoliko godina ova se obnovljena tradicija ugasila.

S. B.

Dombovar i Vir postali gradovi prijatelji

Prije dvije godine gradovi Dombovar i Vir potpisali su sporazum o suradnji, a ove je godine njihovo čelništvo odlučilo da će taj sporazum podići na višu razinu, na razinu gradova prijatelja. Sporazum je potpisao gradonačelnik grada Dombovara Loránd Szabó i načelnik Općine Vira Kristijan Kapović, 6. travnja u okvirima manifestacija Dana grada Dombovara. Prijateljska suradnja između gradova postoji već više godina, u čijem gajenju golemu ulogu ima dombovarska Hrvatska samouprava, na čelu s Gaborom Vargom-Štadlerom. U okviru višednevne manifestacije u Dombovaru je održano mnoštvo programa s hrvatskim sadržajima, u kojima su sudjelovali i pristigli gosti iz prijateljskog Vira.

Dombovar je prije 43 godine proglašen gradom i taj se dan slavi svake godine s bogatim programima. Tradicionalni Dani grada Dombovara ove su godine slavljani od 2. do 7. travnja, u čijoj je organizaciji i provedbi aktivno sudjelovala i tamošnja Hrvatska samouprava. U okviru programa, 3. i 4. travnja priređena je Virska noć u Hotelu Dombóvár, u organizaciji Hrvatske samouprave i tvrtke Dombo Coop Zrt.

Te se večeri predstavio grad Vir sa svojom poviješću i sadašnjošću, cijela je večer govorila o virskoj bogatoj gastronomskoj ponudi. Voditelj kuhinje Goran Bašić pripremio je dalmatinska jela, a uz njih su kušana dalmatinska vina. Nije nedostajala ni prava dalmatinska glazba, za koju se pobrinuo Trio Nandino. Nazočne je Virske večeri pozdravio János Bodó ml., ravnatelj tvrtke Dombo Coop Zrt., i predsjednik Hrvatske samouprave. Počasna gošća večeri bila je generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, gđa Ljiljana Pancirov, koja je u svome pozdravnom govoru istaknula rad dombovarske Hrvatske samouprave, koja je pomogla u izgradnji dobre hrvatsko-mađarske suradnje.

U petak, 5. travnja, u Dombovar je stiglo izaslanstvo virskog čelništva sa sportašima i kulturnim društvom. Odigrana je uobičajena nogometna utakmica, ovaj put u vrlo lošem vremenu, između virske momčadi „Mornari“ i dombovarskih veterana. Rezultat je na kraju bio 3 : 2 za hrvatsku momčad, uz napomenu da je Balint Varga-Štadler, budući da ima boravak i u Dombovaru i na Viru, po jedno poluvrijeme igrao za obje momčadi, a pritom je postigao i dva zgoditka. Nakon toga je u sportskoj dvorani odigrana malonogometna prijateljska utakmica između momčadi poglavarstava dvaju gradova, koju je pobijedila također momčad iz Hrvatske. Navečer se kušalo vino u poslovnoj zgradi „Ivanich“, uz

potporu poduzetnika Gyule Parragha, gdje je Jožef Halmoši prikazao odlična vina s područja Seksara.

Večera je za goste u petak bila u restoranu Gunarasi Camping. Posve slučajno tada je u restoranu boravio i omladinski puhački orkestar iz Weinblingena, pa je nakon večere bila odlična veselica uz hrvatsku, mađarsku i njemačku glazbu.

Subotnji svečani program započeo je polaganjem vijenaca kod spomen-ploče hrvatskoga bana Josipa Vlačića.

Nakon intoniranja mađarske i hrvatske himne predsjednik dombovarske Hrvatske samouprave Gabor Varga-Štadler pozdravio je uzvanike, među njima generalnu konzulicu Ljiljanu Pancirov, virskoga gradonačelnika Kristijana Kapovića, predsjednika virskog Općinskog vijeća Matu Radovića, ogulinsko izaslanstvo, na čelu s dogradonačelnikom Jurom Turkovićem, Loránta Szabóa, dombovarskoga gradonačelnika, Vilmosa Pataia, parlamentarnog zastupnika, te predsjednike Njemačke i Armenske manjinske samouprave, Roberta Glauba i Attilu Farkasa.

Svečani govor o djelu Josipa Vlačića predstavio je József Vizi Kriston, ravnatelj dombovarskog muzeja. Govorio je o životnom putu hrvatskoga bana, koji se istaknuo u protunapoleonskim borbama te dobio niz priznanja, a podupirao je i hrvatski narodni preporod. Spomenuto je i ime Đule Vlačića, nekadašnjeg ministra kulture u Monarhije, za čije je vrijeme izgrađeno gotovo 600 škola. Gradonačelnik Loránt Szabó izrazio je zadovoljstvo zbog ulaska Hrvatske u Europsku

Uniju, te naglasio kako će Mađari i Hrvati nakon dugo godina opet živjeti u istoj državi. Generalna konzulica pohvalila je rad dombovarske Hrvatske samouprave koja se neumorno zalaže za produbljivanje suradnje Mađarske i Hrvatske. Nakon polaganja vijenaca i ukusnoga objeda uslijedio je folklorni program pod naslovom „Narodnosna zavrzlama“, gdje su nastupila mjesna njemačka kulturno-umjetnička društva, puhački orkestar, plesači s Vira, te Trio Nandino s iznimno velikim uspjehom. Dombovarski gradonačelnik u svome pozdravnom govoru, u povodu 43 godine proglašenja Dombovara gradom, rekao je da će se dosadašnja partnerska suradnja između Dombovara i Vira podići na višu razinu, i to na razinu gradova prijatelja, što su i službenim potpisom potvrdili virski gradonačelnik Kristijan Kapović i dombovarski gradonačelnik Loránt Szabó. Gosp. Kapović izrazio je veliko zadovoljstvo glede dosadašnje suradnje na polju športa, kulture, turizma, te izjavio kako još postoje mogućnosti za njezino proširenje. Zahvalio je poticateljima te suradnje Živku Vučetiću i Gaboru Vargi-Štadleru, koji i dan-danas mnogo toga čine kako bi se ta suradnja očuvala i razvijala.

Ogulinski je dogradonačelnik pozdravio sve nazočne, te ih je podsjetio na dobru suradnju gradova Ogulina i Dombovara. Čestitao je Dombovaru na dosadašnjim uspjesima, te im poželio još mnogo uspjeha pri razvijanju grada.

Zatim je gosp. Szabó uručio nagrade u povodu Dana grada.

Programi koji su trajali cijeli tjedan završili su u podrumu na Trgu Jánosa Aranya uz glazbu i ples. Za dobro raspoloženje pobrinuli su se Treff Duo i Trio Nandino.

beta

Izbor najlipše Hrvatice u Ugarskoj u Petrovom Selu

„Lipoticom našom” proglašena petroviska studentica Evelin Tóth

Izbor najlipše Hrvatice u Ugarskoj dovidob je četiri put priredjen u gradu Selurincu, a po lanjskoj pauzi ovo naticanje u lipoti se je ljetos doselilo u Petrovo Selo. U okviru sastanka partnerskih naselj s podupiranjem Europske Unije toliko je bilo događaja prošli vikend u Petrovom Selu da je važno o najveći točka ovoga europskoga programa i razdvojeno pisati. Prez sumlje moremo reći da minule subote otpodne za promocijom knjige „A királynő beszéde” Tvrka Vujića, najpoznatijega novinara i voditelja televizijskoga programa s hrvatskim podrijetlom, do jednoga od vrhunca u četverodnevnoj seriji programov je došlo zapravo s izborom najlipše Hrvatice u Ugarskoj.

Lipotice u trećem krugu predstavljanja

Divojke u elegantnom izdanju

Drugoj pratilji Esteri Haklić čestita Ivan Gugan

Četarka Barbara David u društvu Tvrka Vujića

Na naticanje su se mogle prijaviti Hrvatice iz cijeloga područja Ugarske s navršenih četrnaest ljet. Po tom u Petrovo Selo je došlo dvanaest lipotic: Livia Gal iz Budimpešte, Lilla Klara Cseke iz Pečuha, Cintia László iz Pečuha, Tician László iz Pečuha, Danijela Tajti iz Mohača, i pravoda se je najviše kandidatic naticalo za titulu „Ljepoticu našu“ iz Gradišća: Ildiko Viši iz Koljnofa, Aleksandra Kocsis iz Bizonje, Barbara David iz Gornjega Četara, Vivien Kiss iz Narde, Reka Hettinger iz Gornjega Četara, Estera Haklić i Evelin Tóth iz Petrovoga Sela. U stručnoj komisiji za ocjenjivanje lipotic su sidili Renata dr. Mateisz, ravnateljica hotela Castello u Šiklošu, predsjednik žirija Ivan Gugan, glavni urednik Hrvatske redakcije pri MTVA, a pokidob je bilo ta dan i međunarodno ognjogasno svečevanje u našem selu, u žiri su izabrani i

najdraže bilo pravoda za muške oči), a treća runda je bila posvećena prezentaciji u narodni nošnja. U pauza dok su se kandidatkinje oblačile, Erik Škrapić je držao koncert, ali su člani HKD-a „Gradišće“ zabavljali oduševljene gledatelje. Za odličnu atmosferu su „krive“ i televizijske zvijezde, kot moderatori programa Orsolya Kiss i Tvrko Vujić. Skoro dvourni show je završen proglašenjem rezultata ovoljetnoga izbora najlipših Hrvatic u našoj državi. Samo je jedan bod falio Četarki Reki Hettinger (95) da ulovi drugu pratilju, Petrovišćanku Esteru Haklić (96) ka je proglašena trećom najlipšom Hrvaticom u Ugarskoj. Publiku se je najbolje vidila Četarka Barbara David. Prva pratilja je postala Daniela Tajti iz Mohača s 101 bodom, a kraljicom lipote te noći je s velikom ovacijom proslavljena 21-ljetna Petrovišćanka, studen-

tica inženjerstva, buduća dizajnerica Evelin Tóth, ka nije mogla skrivati svoje presenećenje i ganutljivo je brisala suze radosnice s prelipoga lica. Ona je prikzela od vlasnice hotela Castello u Šiklošu, ka je prik svoje starmajke i sama povezana s Petrovim Selom, glavnu nagradu četverodnevnoga boravka u tom luksuznom wellnes-hotelu ter nakite Swarovskoga kristala. Krunu kraljice je stavio na glavu pobjednice, predsjednik žirija Ivan Gugan, ki je svakoj diozimateljici predao i jednu ružu ter sve su dobile i druge dare za spominak.

-Tiho-

Petroviska kraljica Evelin Tóth s prvom pratiljom iz Mohača, Danijelom Tajti

Otvaranje EU-projekta „Zdravo, Europa, stigli smo!“

Prvi dan posvećen školskoj dici i izložbi
u Petrovom Selu

Edita Horvat-Pauković,
Agica Jurašić-Škrapić i Ferenc Béla
Kerekes su pozdravili dicu

vikend, pod šatorom na dvoru Kulturnoga doma. Do otvaranja velike manifestacije je došlo 30. majuša, u četvrtak otpodne u dvi ura, u nazočnosti Ferenc Béla Kerekesa, zastupnika Skupščine Željezne županije.

Školare i učitelje mjesne Dvojezične škole ter Osnovne škole Gornjega Četara su pozdravile najprlje Edita Horvat-Pauković, domaćica i školska direktorica, Agica Jurašić-Škrapić, načelnica Petrovoga Sela, i gori spomenuti zastupnik, naglašavajući važnost Europske zajednice i budućnost ove dice pod skupnim krovom europskih zemalj. Ovom prilikom je otvorena i medjunarodna izložba likovnih djel s temom „Europa u dičinji oči“ na ku je blizu sto crtežov dospilo iz šenkov-

Sin, bivši student likovnoga odgoja i slobodni umjetnik. Po proglašenju rezultatov najbolji su bili slijedeći mali „slikari“:

1–2. razred

1. Lana Hruška, Šenkovec
2. Ema Kolega, Šenkovec
3. Teo Rukelj, Šenkovec

3–4. razred

1. Melani Tóth, Petrovo Selo
2. Albert Jokić, Šenkovec
3. Lea Zagorec, Šenkovec

5–6. razred

1. Frank Jorić, Donja Zelina
2. Jelena Grlić, Donja Zelina
3. Laura Timar, Petrovo Selo

Seoska samouprava Petrovoga Sela s koordinatoricom Editom Horvat-Pauković uspješno se je naticala kod Europske Unije u projektu „Europa za građane“ za susret prijateljskih naselj. Četverodnevno neobično veselje od širokoga i bogatoga sadržaja u duhu prijateljstva je okupilo većsto ljudi minuli produženi

Prvi dan se je ogromni šator napunio sa školari

Četarska ekipa
na kvizu

ljanske škole Ivan Perkovac, iz Osnovne škole Ksaver Šandor Đalski iz Donje Zeline, iz Osnovne škole Globoko (Slovenija), a najviše su pravoda moljali domaći talentirani mališani. U subotu su proglašeni rezultati u moljanju. U stručnom žiriju su djela ocijenili Margit Németh, donedavna školnikovica u niži razredi osnovne škole, sada pedagoginja u mirovini, ka se bavi ručnim djelom, ter Oliver

7–8. razred

1. Marija Novac i Barbara Sakovčenić, Šenkovec
2. Ivan Blažić, Donja Zelina
3. Eszter Palkovics, Petrovo Selo

Dokle je vani nemilo curila godina, naticatelji je petroviske i četarske škole pozvani su u različiti grupa na kviz o Europskoj Uniji. Pri šalnoj igri zato smo svidočeni da dica raspoložu znanjem i interesira je budućnost u ovoj zajednici. Naravno, najbolje grupe su i nagradjene zbog znanja i brzoga odgovora. U kulturnom domu su se mogli najmladji sudjelovati na različiti zanimanji. Petak dopodne su u Petrovo Selo zašli i stari prijatelji, pod peljanjem školske direktorice Branke Danačić iz Donje Zeline, s kom školom Petroviščani jur skoro 30 ljet imaju partnerstvo. Drugi dan dopodne, iako u ločestom vrimenu, tvrdili su svi da je bio lip i zanimljiv izlet u Pinkovcu, Güssingu i Gornjem Četaru, a do subote je bilo još vrimena za skupne lippe trenutke sa školari iz Donje Zeline.

«Djeca Hrvatske djeci Europe»

Dječji zbor Klinci s Ribnjaka najpoznatiji je, najcjenjeniji i najnagrađivaniji dječji zbor u Hrvatskoj koji djeluje već 28 godina u Centru mladih Ribnjak u Zagrebu. Zbor okuplja djevojčice i dječake u dobi od 4 do 15 godina. Godine 2011. pokrenuli su ciklus koncerata «Djeca Hrvatske djeci Europe» uz orkestar Alana Bjelinskog. Voditeljica je zbora prof. Nensi Atanasov Premelč, a njezin je asistent Dubravko Fiolčić. Pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Ive Josipovića i predsjednika Mađarske Jánosa Ádera, Klinci s Ribnjaka sa svojim gostima 9. lipnja u budimpeštanskome Kulturnom središtu Újpest, Omladinski dom (1042 Budimpešta, István út 17-19), s početkom u 18 sati održat će koncert «Djeca Hrvatske djeci Europe». Klinci s Ribnjaka će nastupiti uz orkestar Alana Bjelinskog i sudjelovanje nekadašnjih članova Klinaca. Gosti večeri bit će Davor Gobac, Ricardo Luque i Ksenija Erker. Ulaz je na koncert slobodan.

DRVLANCI – U ovome nekadašnjem podravskom naselju, koje su napustili mještani Hrvati, kod kapele Presvetog Srca Isusova 6. lipnja održava se tradicionalno crkveno proštenje. Domaćin je župnik u Martincima Ilija Čuzdi. Poziv na euharistijsko slavlje upućen je župniku u Seksaru Ladislavu Bačmaiju, Imri Horváthu, župniku u Vajslovu, Sándoru Horváthu, župniku u tronacionalnom Olasu, Tamásu Petku, župniku u Dunaföldváru, i Jozi Egriju župniku u Šeljenu. Propovijed će održati dekan šikloškog okruga, župnik u Harkanju Ladislav Ronta. Očekuju se vjernici iz obližnjih naselja.

ATAD (Nagyatád) – Uz potporu Hrvatske samouprave Šomođske županije, MH Kaszó Zrt.-a, Saveza Hrvata u Mađarskoj i Zajednice podravskih Hrvata, atadska Hrvatska samouprava 8. lipnja organizira drugo po redu kulturno druženje. Ono će se održati u Domu «Attila József». Dan počinje kuhanjem prijavljenih družina u kasnim prijedpodnevnim satima. Družine od po tri osobe donose svoj pribor, a na licu mjesta dobivaju meso od divljači koje će pripremiti. U 15 sati je ocjenjivanje jela, a od 18 sati kulturni program u sklopu kojega se predstavljaju pomurski Hrvati. Očekuju se gosti iz Serdahela i Kerestura. Priredit će se i malonogometni turnir, a navečer bal.

BUDIMPEŠTA – Misa na hrvatskom jeziku u crkvi Svetog Mihovila u budimpeštanskoj Vackoj ulici služit će se u nedjelju, 23. lipnja, s početkom u 17 sati. Misu služi Arpad Horvat SJ.

Proslavljen Dan Europe

Grad Mohač prvi pozdravio skorašnje pristupanje Hrvatske Europskoj Uniji

Prvog srpnja Hrvatska ulazi u Europsku Uniju, iako je i civilizacijski i kulturno odvijek dio Europe. Koristim se i ovom prigodom da zahvalim našim mađarskim prijateljima jer smo dugotrajne pregovore uspjeli završiti u vrijeme njihova predsjedanja Europskom Unijom 2011. godine – reče uz ostalo Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, otvarajući prigodni program u Mohaču, priređen povodom obilježavanja Dana Europe, koji se slavi 9. svibnja.

Generalna konzulica Ljiljana Pancirov, gradonačelnik József Szekó i ravnateljica Europske informacijske točke Europe Direct Baranjske županije u Pečuhu Barbara Kerner

Naime, uz prigodni kulturni program, izložbu i sajam obrta te razne druge popratne sadržaje, Grad Mohač 12. svibnja prvi je pozdravio skorašnje pristupanje Hrvatske Europskoj Uniji (1. srpnja ove godine). Mohač, povijesno mjesto Hrvata Šokaca u Baranjskoj županiji, ponosi se činjenicom da je jedno od 17 mjesta u Mađarskoj koja su ove godine obilježila Dan Europe. Dodajmo kako je posrijedi grad koji ima vrlo čvrste hrvatske veze i tradicije, a uz to i prijateljsku suradnju s gradom Belim Manastirum u Hrvatskoj.

Priredba koja je zbog prohladnog i kišovitog dana, umjesto na Deákovu trgu u Parku junaka na otvorenom, održana u predvorju i velikoj dvorani Kina „Kossuth” u Mohaču, ostvarena je u suorganizaciji Generalnog kon-

zulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Grada Mohača i Europske informacijske točke mreže Europe Direct Baranjske županije u Pečuhu. Podsjetimo kako se Europski dan slavi u spomen na Deklaraciju francuskog ministra vanjskih poslova Roberta Schumana od 9. svibnja 1950., a po zamisli francuskoga stratega i stručnjaka za razvoj Jeana Monneta, prema kojoj je jedini učinkoviti način za sprječavanje sukoba između Francuske i Njemačke uspostava nadzora nad Rurskom oblasti, kojom je stvoren prijedlog o stavljanju proizvodnje ugljena i čelika pod zajedničku upravu i napravljen prvi korak na putu do današnje Europske Unije.

U ranim popodnevnim satima svečano je otvoren Dan Europe, a uz ostalo je istaknuto značenje obilježavanja Dana Europe posebice u kontekstu mađarske potpore hrvatskom ulasku u Uniju, te mogućnosti zajedničke suradnje u novome gospodarskom i političkom okružju. Okupljene je u velikoj kinodvorani „Kossuth” najprije srdačno pozdravila generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. Tom je prigodom Ljiljana Pancirov zahvalila prije svega mohačkom gradonačelniku koji je, kako reče, uvijek otvorena srca i ruku za hrvatska događanja u gradu. Ona je uz ostalo naglasila da su u suradnji s Europskom informacijskom točkom mreže Europe Direct Baranjske županije u Pečuhu, koji predstavlja Europsku komisiju, odnosno s ravnateljicom Barbarom Kerner, odlučili da se Danom Europe u Mohaču pros-

Članovi dječje folklorne skupine Mohačke šokačke čitaonice

lavi ulazak Hrvatske u EU. Izrazila je zadovoljstvo što se ovaj dan održava upravo u Mohaču, mjestu Hrvata Šokaca i njihovih prijatelja Mađara, te Nijemaca i drugih nacionalnih zajednica. Posebno je pozdravila predstavnike prijateljskoga grada Belog Manastira, gradonačelnika i dogradonačelnika, koji ne samo da su Dan Europe počastili svojim dolaskom nego su zastupljeni i u prigodnom programu. Zahvalila je nadalje Šokačkoj čitaonici, hrvatskim udrugama, folklornim društvima i drugim sudionicima te njihovim prijateljima iz Belog Manastira što su uveličali Dan Europe, te dodala kako se u Hrvatskoj održava završni dan Tjedna Europe, a Mohač se uklopio u taj veliki hrvatski Tjedan Europe.

„Prvog srpnja Hrvatska ulazi u Europsku Uniju, iako je Hrvatska oduvijek, i civilizacijski i kulturno, dio Europe. Naš je put bio dug, šest godina smo pregovarali. Koristim se i ovom prigodom da zahvalim našim mađarskim prijateljima jer smo te dugotrajne pregovore uspjeli završiti u vrijeme njihova predsjedanja Europskom Unijom 2011. godine. Još jednom, od srca velika hvala gradu Mohaču, gradonačelniku i gradskoj upravi što su i u tom velikom trenutku bili s nama” – reče Ljiljana Pancirov, koja je pozvala sve okupljene da posjete informacijsko-promidžbene štandove Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu i Europske informacijske točke mreže Europe Direct u Pečuhu.

Pozivajući se na hrvatsku narodnu izreku, gradonačelnik Belog Manastira Ivan Doboš uz ostalo reče kako je dobar susjed najveći rod. U tom smislu prijateljska suradnja dvaju gradova već se više puta pokazala i dokazala. Manifestacije koje organizira Mohača ne mogu proći bez sudionika iz Belog Manastira, kao što ni manifestacije Belog Manastira neće proteći bez sudionika

iz Mohača. Uz tople pozdrave, izrazio je radost da će od prvog srpnja svi zajedno pripadati zajedničkoj europskoj obitelji. Pri tome je spomenuo dovršetak novoga mosta na Dravi, te izgradnju koridora 5C, čime će još čvršće povezati Hrvatsku i Mađarsku.

„Mi smo narodi koji smo tradicijom, poviješću vezani za ove prostore, ali jednako tako i narodi koji u kulturnome smislu imaju vrlo mnogo pokazati toj Europskoj Uniji. Zajednički je europski projekt, koji je podržala Europska komisija, i izgradnja biciklističke staze koja će povezati gradove Mohač i Beli Manastir, s uređenjem šećeranskog jezera.” On je nadalje izrazio nadu da od 1. srpnja granica više neće biti prepreka, nego upravo poveznica dvaju

Djeca Eötvöseva vrtića s odgajateljicom Anitom Madlič

naroda, koji su povezani mnogim događajima iz zajedničke povijesti. Najavio je i nastup mladih tamburaša grada Belog Manastira, koji su ostvarili brojne uspjehe u Hrvatskoj.

„Svojedobno smo i mi, kao danas naši hrvatski prijatelji, s velikim očekivanjima iščekivali pristupanje Europskoj Uniji. Kao član vladajuće stranke ne mogu reći da su se u cijelosti ostvarila sva naša očekivanja. Morali smo se pomiriti s činjenicom da i u Europskoj Uniji ima ravnopravnih, i ravnopravnijih članica, jer ispunjavanje istih kriterija koji se od nas zahtijevaju, od nekih starijih članica se ne zahtijeva dosljedno. Mađarska je svesrdno podržavala pristupanje susjedne Hrvatske Europskoj Uniji,

TS «Šokadija»

ali postoji bojazan da će doživjeti iste stvari, stoga želimo da Hrvatska uči iz onoga što je Mađarska morala proći na tome putu” – reče uz ostalo József Szekó, načelnik grada Mohača i parlamentarni zastupnik, ističući uzornu suradnju s Belim Manastrirom.

Kako je uz ostalo naglašeno, cilj je Europskog dana da se svi zainteresirani upoznaju s državama članicama, s jedinstvenom Europom, s kulturnim bogatstvom i s mogućnostima koje ona nudi na polju slobodnoga protoka radne snage i kapitala, te s drugim informacijama. Uslijedio je bogat kulturni program koji su obilježile mohačke folklorne skupine i orkestri šokačkih Hrvata, među ostalima djeca Vrtića „Eötvös”, Dječja plesna grupa Čitaonica mohačkih Šokaca, TS „Šokadija”, Mohački tamburaški orkestar, KUD „Mohač”, nadalje tamburaši KUD-a „Beli Manastir” i TS „Dunavkinje”.

Svim sudionicima uručene su i spomenice za sudjelovanje, a okupljeni su nakon programa razgledavali već spomenute štandove. Osim bogatoga kulturno-umjetničkog programa, u zajedničkom prostoru predstavili su se promidžbenim materijalima Europske komisije, Službe za javnu diplomaciju, Ministarstva i Turističke zajednice grada Zagreba, Europa Direct i Generalni konzulat Republike Hrvatske.

S. B.

HARKANJ, ORAHOVICA – U sklopu ovogodišnjega 45. Orahočkog proljeća, od 27. svibnja do 2. lipnja, završnog dana, održana su dva najveća i najprepoznatljivija događaja manifestacije: Cvjetni korzo i smotra folklor. Na ovogodišnjoj smotri folklor nastupilo je 15 kulturno-umjetničkih društava. Među njima bile su i dvije plesne skupine iz Mađarske: KUD Kadarka iz Viljana i folklorna skupina harkanjske Osnovne škole »Pál Kitai»el». Oni su bili i sudionici u Cvjetnoj povorci kojoj je sudjelovalo 1 147 osoba, od toga 385 u narodnim nošnjama, čak 532 djece iz svih krajeva Hrvatske prodefiliralo je središtem grada.

Mohačka tamburaška škola

Obavijest

o VII. državnom hodočašću Hrvata u Mađarskoj

U organizaciji Skupštine Hrvatske državne samouprave i njezina Odbora za kulturu, vjerska pitanja, mladež i šport, **u subotu, 13. srpnja 2013. godine**, povodom blagdana Svetog Feliksa, u svetištu u Komaru (Homokkomárom) priredit će se VII. državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj.

Molimo sve zainteresirane hrvatske vjernike da se prijave kod predsjednika područnih (županijskih) hrvatskih samouprava (Bačka – Joso Šibalin, Baranja – Mišo Šarošac, Šomođ – Jozo Solga, Zala – Jože Takač, Jursko-mošonsko-šopronska županija – Štefan Kolosar, Željezna županija – Štefan Krizmanić, Budimpešta – Anica Petres Németh).

Program:

- 10.00 – okupljanje u komarskom svetištu, molitva krunice
- 11.00 – misno slavlje predvodi mons. Josip Mrzljak, varaždinski biskup
- 13.00 – zajednički objed, druženje hodočasnika

Na hodočašće i ove godine očekujemo Hrvate iz svih regija Mađarske.

ŠOPRON; SAMBOTEL – Na inicijativu dr. Franje Pajrića, predsjednika Hrvatske samouprave u Šopronu i predsjednika Društva Hrvati u Koljnofu, 9. junija, u nedjelju, će se ganuti šest hodočasnika na put u noći u dvi ura iz Šoprona prik Hrvatskoga Židana u Sambotel. Cilj je da u čast Sv. Kvirina, sisačkoga biskupa, ubijenoga u Sambotelu, u tadašnjoj Savariji 4. junija 303. ljeta, piše se napravi put od kih 90 kilometarov. Hodočasnici bi diozimali najprlje pri svetoj maši kod kapele Peruške Marije, potom bi nastavili put do Sambotela. U Hrvatskom Židanu će se koljnofskoj grupi priključiti još hodočasnici iz Kisega i Petrovoga Sela da do 15 uri zajdu do crkve Sv. Kvirina, u koj je spomin-svečevanje.

Zavjetno hodočašće Hrvata u Jud i 300. obljetnica zavjetnog kipa Majke Božje

Đakovačko-osječki nadbiskup, mons. dr. Marin Srakić na svetkovinu Presvetoga Trojstva, u nedjelju, 26. svibnja, predvodio je misno slavlje u marijanskome svetištu Judu. Svetkovina Presvetoga Trojstva tradicionalno je dan zavjetnog hodočašća Hrvata u Jud, a ove se godine posebno obilježava i 300. obljetnica zavjetnog kipa Majke Božje, kojemu se pripisuju brojna čudesna uslišanja, a smješten je iznad oltara judske bazilike. Liturgijsko pjevanje predvodio je zbor župe Sv. Mihaela arkandela iz Donjeg Miholjca, a svetu misu između ostalih koncelebrirao je njihov župnik, vlč. Josip Antolović, uza župnika šikloškog dekanata odgovornog za vjernike Hrvate u Pečuškoj biskupiji Ladislava Rontu.

Foto: Ákos Kollár

